

Verksamhet

Ålands Yrkesgymnasium, Nept. 19
Neptunigatan 19
Mariehamn

Beslut

ÅMHM förelägger med stöd av 27 § 2 och 4 mom. i hälsoskyddslagen (FFS 1994/763)¹ Landskapets fastighetsverk att utreda omfattningen och orsaken till förekomsten av mikrober i Ålands Yrkesgymnasium, Neptunigatan 19 (huvudbyggnad) med utgångspunkt i den konstaterade mikrotillväxten i köket.

Utredningen ska göras av en sådan utomstående sakkunnig som avses i 49 § 1 mom. hälsoskyddslagen och som ÅMHM godkänt för uppdraget samt utföras i enlighet med relevanta bestämmelser i Social- och hälsovårdsministeriets förordning om sanitära förhållanden i bostäder och andra vistelseutrymmen samt om kompetenskrav för utomstående sakkunniga (FFS 2016/88).²

Kontaktuppgifter till denna sakkunnig ska lämnas till ÅMHM innan utredningen planeras och påbörjas. Utredningen ska dokumenteras och ett förslag till åtgärder ska vara ÅMHM tillhanda senast den 31.08.2019.

Ifall ÅMHM:s beslut ovan inte fullföljs kan ÅMHM helt eller delvis förbjuda verksamheten i lokalen.

Motivering

Enligt 27 § 1 mom. i hälsoskyddslagen (FFS 1994/763) ska, ifall det i en bostad eller något annat vistelseutrymme förekommer exempelvis fukt, mikrober eller lukt i den omfattning att detta kan medföra sanitär olägenhet för den som vistas i bostaden eller utrymmet, åtgärder för att utreda, avhjälpa eller begränsa olägenheten och de faktorer som föranlett den vidtas utan dröjsmål.

Om olägenheten orsakas av konstruktionerna eller isoleringen i den byggnad där bostadslägenheten eller vistelseutrymmet finns eller av grundläggande system som byggnadens ägare är ansvarig för, ska byggnadens ägare enligt 27 § 2 mom. i hälsoskyddslagen svara för att olägenheten avhjälps om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag. ÅMHM kan enligt samma lagrum förelägga den som är ansvarig för olägenheten att utan dröjsmål vidta de åtgärder som

¹ Lagen gäller i landskapet Åland genom 1 § i landskapslag (2016:84) om tillämpning av Hälsoskyddslagen.

² Förordningen gäller i landskapet Åland 1 § 1 mom. 7 punkten i landskapsförordning (2016:88) om tillämpning av riksförfattningar om hälsoskydd.

behövs för att utreda, avhjälpa eller begränsa den sanitära olägenheten och de faktorer som har föranlett den.

De förelägganden som avses i 27 § ska enligt 4 mom. i samma lagparagraf basera sig på en inspektion utförd av hälsoskyddsmyndigheten och på tillräckliga och tillförlitliga mätningar, prover, undersökningar, utredningar eller observationer. För utredning av en sanitär olägenhet kan det dessutom meddelas ett föreläggande om att en konstruktions skick ska undersökas.

Om mikrober och konstaterande av mikrobiell tillväxt stadgas särskilt i Social- och hälsovårdsministeriets förordning om sanitära förhållanden i bostäder och andra vistelseutrymmen samt om kompetenskrav för utomstående sakkunniga (FFS 545/2015). Enligt 20 § 1 mom. i förordningen anses åtgärdsgränsen ha överskridits när det på ytor inne i en byggnad eller konstruktion, eller i sådan värmeisolering som inte är i kontakt med utomhusluften eller jordmånen, eller att det konstateras en oåtgärdad fukt- eller rötskada eller en mikrobiell tillväxt som har konstaterats genom sinnesförmimmelser och vid behov säkerställts genom analyser, eller när det konstateras mikrobiell tillväxt i andra konstruktioner eller utrymmen, om man kan exponeras för den när man befinner sig inomhus.

ÅMHHM konstaterar att det förekommer mikrobtilväxt i golvkonstruktionen i köket vid Ålands Yrkesgymnasium, Neptunigatan 19. ÅMHHM gjorde en inspektion i huvudbyggnaden vid Ålands Yrkesgymnasium, Neptunigatan 19 2.5.2019. Av diskussioner under inspektionsbesöket framgick att flera personer som jobbar i köket har symptom såsom stickningar i halsen, huvudvärk och upplever inomhusluften som tung. Ytterligare anställd (i förvaltningen) har upplevt symptom i samband med vistelse i skolbyggnaden (ej endast i köket). Vid inspektionen informerades ÅMHHM att tvättutrymmen har renoverats tidigare p g a problem med inomhusluften (fukt) och att personen som har jobbat där har haft problem med hälsan före renoveringen. Det har även kommit in klagomål till ÅMHHM om problem med inomhusluften i undervisningsköken med symptom såsom rinnande näsa, huvudvärk, kliande ögon mm. Dessa utrymmen finns i samma våning som köket där det har konstaterats mikrobtilväxt.

Under inspektionsbesöket konstaterar ÅMHHM att Fastighetsverket har genom konsultföretaget Besiktningshuset låtit borra tre stycken provhål i golvet i köket. Materialprov har tagits från borrhålen och skickats för analys. ÅMHHM har tagit del av resultaten på plats och även från Landskapets fastighetsverk 3.5.2019. Provresultaten visar att det förekommer mikrobtilväxt i golvkonstruktionen i köket. Mikroskador som uppkommer i till följd av fuktskador kan vara skadliga för hälsan. Den konstaterade mikrobtilväxten i golvkonstruktionen i köket vid Ålands Yrkesgymnasium, Neptunigatan 19 är baserad på tre (3) materialprov. Det är omöjligt att utifrån tre stickprov tagna i kökets golvkonstruktion bedöma omfattningen av förekomsten av mikrober och i andra utrymmen och konstruktioner i samma byggnad, på Neptunigatan 19. Således förelägger ÅMHHM Landskapets fastighetsverk att, genom en utomstående sakkunnig, vidare utreda mikrobutbredningen i Ålands Yrkesgymnasiums byggnad vid Neptunigatan 19

med utgångspunkt i den konstaterade mikrotillväxten i köket. Mikrotillväxt kan ofta vara sammankopplad med andra olägenheter som kan medföra fara för hälsan. Enligt 49 § 1 mom. i hälsoskyddslagen ska en utomstående sakkunnig som utför undersökningar och utredningar av en bostad eller ett annat vistelseutrymme för myndighetstillsynen ha den kompetens som behövs för att utreda de kemiska, fysikaliska och biologiska faktorer som orsakar sanitär olägenhet. Vidare ska enligt samma lagrum, mätningar, undersökningar och utredningar utföras och provas på ett tillförlitligt sätt och med ändamålsenliga metoder.

En verksamhetsidkare skall utan dröjsmål underrätta ÅMHHM om sådana störningar och olyckor som är av betydelse för hälsoskyddet i enlighet med 44 § i hälsoskyddslagen. Samtidigt skall information lämnas om de åtgärder som har vidtagits genom verksamhetsidkarens försorg. ÅMHHM konstaterar att vare sig verksamhetsägaren eller verksamhetsidkaren har underrättat ÅMHHM om de sanitära problem som finns i den aktuella byggnaden. ÅMHHM har inte heller ombetts medverka i den arbetsgrupp som har tillsatts för att utreda inomhusluftproblematiken. ÅMHHM konstaterar att Valvira har gett ut en anvisning hur utredningar av sanitära utredningar görs³. Enligt anvisningen är hälsoskyddsmyndigheten med i en arbetsgrupp för inomhusluftärenden som en aktör i egenskap av övervakande myndighet och även sakkunnig för att tolka mätningresultat samt avgöra behovet av vidare åtgärder.

Avgift

För beslutet uppbärs en avgift om 150 euro enligt Ålands landskapsregerings beslut (2018:99) om taxa för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

Grunden för uttag av timavgiften 75 €/h nedlagd tid:

Beslut	1
Administration	1
<hr/>	
Totalt	2 tim

Besvär

Besväransvisning bifogas.

³ Anvisning för tillsyn över förhållandena i daghem och skolor samt förebyggande och utredning av sanitär olägenhet, Valvira 2018.

Beslutet justeras omedelbart.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Kezia Karring
Sektionschef
Beslutande

Eeva Axelsson
Miljöskyddsinspektör
Föredragande

Bilagor

1. Besvärsanvisning
2. Faktura

För kännedom

Ålands gymnasium
Neptunigatan 21
22100 Mariehamn